higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

INLEIDENDE PUBLIEKE ADMINISTRASIE N4

4 JUNIE 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 4 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A (VERPLIGTEND)

VRAAG 1

1.1	Onwaar	(2)
1.2	Waar	(2)
1.3	Onwaar	(2)
1.4	Onwaar	(2)
1.5	Waar	(2)
1.6	Onwaar	(2)
1.7	Onwaar	(2)
1.8	Waar	(2)
1.9	Onwaar	(2)
1.10	Onwaar	(2)
1.11	Waar	(2)
1.12	Onwaar	(2)
1.13	Waar	(1)
		[25]

TOTAAL AFDELING A: 25

AFDELING B

VRAAG 2

2.1 Onafhanklike Verkiesingskommissie (1)

2.2
- Bestuur die verkiesings van nasionale, provinsiale en munisipale wetgewende liggame.
- Verseker dat daardie verkiesings vry en regverdig is.
- Maak die resultate van daardie verkiesings bekend.
- Stel die kieserslys saam en hou dit in stand. (Enige 4 × 2) (8)

2.3 Nelson Mandela (2)

2.4
- Persoon moet 'n Suid-Afrikaanse burger wees.
- 18 jaar en ouer
- Nie onderhewig aan enige diskwalifikasie vervat in die wet nie
- Die persoon is nie 'n Suid-Afrikaanse burger nie, maar die Parlement het die reg om te stem aan hom/haar verleen.
- Alle kiesers moet in besit wees van 'n identiteitsdokument of
- 'n tydelike kieserskaart of 'n inwonerspermit ten einde te mag stem (6)

2.5
- Die woord *demokrasie* is ontleen aan die Griekse woord *demos*✓ wat *mense* beteken, en *kratein*, ✓ wat beteken *om te regeer*. ✓
- Die woord *demokrasie* beteken derhalwe regering vir die mense deur die mense. ✓ (4)

Kopiereg voorbehou

2.6
- Stel belasting op eiendomme in
- Kan lenings bekom
- Inkomste uit handelsondernemings
- Diensheffings
- Ontvang subsidies
- Inkomste deur 'n provinsie aan plaaslike regering toegeken (Enige 4 × 1) (4)

[25]

VRAAG 3

3.1 3.1.1
- President
- Adjunkpresident
- Ministers (3 × 2) (6)

3.1.2
- President sit voor by kabinetsvergaderings.
- Kabinet funksioneer as 'n konsensussoekende liggaam wat die gees van nasionale eenheid weerspieël.
- Elke kabinetsminister administreer en bestuur sy/haar eie portefeulje in ooreenstemming met besluite wat die kabinet neem. (3 × 2) (6)

3.2 3.2.1
- Die Ouditeur-Generaal voer prestasieoudits✓ en spesiale oudits uit. ✓
- Die Ouditeur-Generaal kan ook 'n saak ondersoek✓ wat 'n lid van die publiek aanhangig maak as hy/sy dink dit is in die openbare belang. ✓
- Die Ouditeur-Generaal lewer jaarliks ouditverslae oor alle staatsdepartemente✓, openbare entiteite,✓ munisipaliteite✓ en openbare instellings✓ ten einde aanspreeklikheid✓ en goeie regering✓ in die openbare sektor te help verseker. ✓

(3 × 2) (6)

3.2.2
- Die Openbare Beskermer ontvang en ondersoek klagtes✓ van die publiek oor die staat,✓ staatsagentskappe✓ en staatsamptenare.✓
- Die Openbare Beskermer ondersoek misbruik van mag✓, skendings van menseregte, wanadministrasie, oneerlikheid met betrekking tot openbare geld✓ en onbehoorlike verryking in/van:
- die regering op enige vlak. Dit sluit in sentrale✓ en provinsiale✓ regering, staatsdepartemente en plaaslike owerhede.✓
- enige persoon wat openbare funksies verrig.✓✓ (Enige 3 × 2) (6)

3.3 Advokaat Busisiwe Mkhwebane (1)

[25]

VRAAG 4

4.1
- Die premier word verkies by die eerste sitting van lede van die provinsiale wetgewer.
- Hy/sy is gewoonlik afkomstig uit die meerderheidsparty in die provinsiale wetgewer.
- 'n Regter wat deur die Konstitusionele Hof aangewys is, moet oor die premier se verkiesing toesig hou. (3 × 2) (6)

4.2
- Bevolking
- Individue
- Belange- en drukgroepe
- Wetgewende instellings
- Kabinetsekretariaat
- Politieke ampsdraers
- Internasionale instellings
- Departementele en interdepartementele komitees
- Sentrale direktiewe, navorsingsinstellings en koördinerende instellings
- Amptenare
- Koerante en nuusmedia
- Internasionale invloede (Enige 5 × 2) (10)

4.3
- Staatskorporasies
- Staatsdepartemente
- Verkiesingskommissie
- Menseregtekommissie
- Ouditeur-Generaal
- Openbare Beskermer (Enige 5 × 1) (5)

4.4
- Tree op as hoofbestuurder van die munisipaliteit.
- Verseker dat alle opdragte van die plaaslike munisipaliteit behoorlik uitgevoer word.
- Verantwoordelik vir kommunikasie tussen die plaaslike regering en die aanstelling van amptenare.
- Tree op as bewaarder vir die provinsiale regering aangesien hy/sy met hulle skakel oor aanmelding van wangedrag deur ander amptenare.
- Is die rekenpligtige amptenaar van die munisipaliteit en moet in sy/haar hoedanigheid verantwoordelikheid aanvaar vir die besteding van die gemeenskap se geld. (Enige 4 × 1) (4)

[25]

TOTAAL AFDELING B: 75
GROOTTOTAAL: 100

Kopiereg voorbehou